

## **СТАНОВИЩЕ**

от доц. д-р Петър Кирилов Нешев, Тракийски университет – Стара Загора, избран за член на Научно жури по процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от Теофания Константинос Псарудаки, съгласно Заповед № 1071/28.04.2025 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ и определен за изготвяне на рецензия на основание Протокол № 15/28.04.2025 г.

**Относно:** представен дисертационен труд на тема „Емоционална интелигентност, тревожност и удовлетвореност от работата при начални учители в Република Гърция“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, Научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“ с автор Теофания Константинос Псарудаки.

За разработването на становището ми бяха предоставени дисертационен труд, автореферат, автобиография на кандидата, отчет за извършена проверка за автентичност на текст. Документите показват, че Теофания Псарудаки е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминала успешно през необходимата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав в Югозападен университет „Неофит Рилски“. Теофания Псарудаки съчетава научните си интереси и изследователски умения в областта на психологията с работата си като общообразователен учител в 9-то начално училище в Егалео в Гърция.

### **Обща характеристика на дисертационния труд**

Представеният за защита дисертационен труд е задълбочено и аргументирано изследване на актуален и значим проблем от областта на съвременната педагогическа и възрастова психология. Разработваната проблематика е структурирана и систематизирана много добре. Авторката показва как чрез усъвършенстване на емоционалната интелигентност на учителите може да се намали тревожността в учебния процес и да се повиши удовлетвореността от труда. Дисертационният труд се състои от увод, шест глави, заключение, научни приноси, литература и едно приложение. Текстът е в обем от 204 страници и съдържа 40 таблици, 5 фигури и 13 диаграми. Ползвани са 402 адекватни научни източника.

#### **Актуалност и значимост на темата на изследването**

Теофания Псарудаки посочва в увода значението на емоционалната интелигентност за качеството на обучението и за пълноценното професионално общуване в училищна среда. Авторката правилно отбелязва, че високата емоционална интелигентност на учителите им помага да подхождат към работата по-креативно и ефективно, намалявайки негативните емоции. Емоционалната интелигентност, според Псарудаки, предпазва учителите от разочарование, умора и професионално прегаряне (с. 4). Точно са изяснени работните понятия тревожност, удовлетвореност от работата, професионален стрес, емоционални умения, стратегии за справяне със стреса, мотивация за преподаване. Теофания Псарудаки посочва, че изследванията в гръцката психология на емоционалните умения на гръцките учители в начално образование и тяхното влияние върху удовлетвореността от работата и професионалното безпокойство са ограничени и това налага провеждането на едно по-задълбочено проучване.

#### **Теоретична аргументация на изследването**

В първа глава със заглавие „Преглед на литературата” Теофания Псарудаки извършва сполучлив сравнителен анализ на различни научни концепции и теоретични подходи за обяснение на емоционалната интелигентност, удовлетвореността от работата и професионалното безпокойство. Авторката разглежда подробно множество определения, типологии и аспекти на емоционалната интелигентност. Тя посочва развитието на изследователския интерес към емоционалната интелигентност, който започва с научните публикации на Дарвин за ролята на емоционалното изразяване за оцеляването на индивида. Авторката прави успешна интерпретация на изследванията на емоционалната интелигентност на Питър Саловей, Джон Майер, Рувен Бар-Он, Даниел Голман. Посочени са важни за днешната психология аспекти на емоционалната интелигентност, които намират приложение в учебния процес. Особено ценно е разбирането, че учителите с висока емоционална интелигентност изграждат позитивна училищна среда. Чрез развитието на емоционалните умения на учителите може да се подобри справянето им с професионалния стрес, с конфликтни ситуации, с безпокойството в класната стая. В първа глава са изяснени понятията безпокойство от работата и удовлетвореност от работата. Разгледаните в първа глава понятия са обяснени коректно и смислено.

### **Психологическа специфика на изследването**

Една от силните страни на дисертационния труд е в разкриване на психологическата специфика на емоционалната интелигентност и на професионалното безпокойство в образованието. Емоционалната интелигентност в образованието е описана чрез следните характеристики: пълноценно възприемане на собствените емоции в преподавателската работа, емоционална адаптация към промените в училищния живот, влияние върху емоциите на участниците в образователния процес, разбиране и подкрепа на учениците в проблемни ситуации. Откриването

на ранните симптоми на професионално безпокойство, умора, демотивация и тяхното своевременно преодоляване може да предотврати отключването на професионално прегаряне и депресия сред гръцки учители в начални училища.

### **Практическа страна на изследването**

Във втора глава авторката представя целта, задачите, хипотезите, дизайна, участниците и въпросника на проведено от нея емпирично изследване. Изследването е много добре планирано, организирано и реализирано на практика. То има за цел да изследва нивата на емоционална интелигентност, удовлетвореност от работата и безпокойство сред гръцките учители в началното образование. Използваният въпросник е адекватен на целта и задачите на изследването. Теофания Псарудаки е формулирала 5 ясни и смислени хипотези. Спазени са правилата на професионалната етика за провеждане на емпирично изследване.

### **Приложимост на получените резултати**

В трета глава са направени изчерпателни факторен и корелационен анализи. Резултатите са представени прегледно, подредени са в таблици, фигури и диаграми. Показана е тяхната съотнесимост към целта, задачите и хипотезите на изследването. Постигнатите резултати и направените изводи са ценни за повишаване на емоционалната интелигентност на началните учители в Гърция, което да доведе до по-добро справяне с професионалното безпокойство и по-висока удовлетвореност от работата. Това според мен е едно от многото достойнства на дисертационния труд.

Теоретичните и приложните постижения, представени в дисертационния труд са популяризирани в научните публикации на авторката. Авторефератът представя адекватно и точно съдържанието, структурата, научните достойнства, водещите идеи, постигнатите резултати и приносите на дисертационния труд. В дисертационния труд не открих текстове, които да са плагиатствани от други автори и до мен не са

достигнали сигнали за това. Всички текстове, които Теофания Псарудаки е ползвала са цитирани коректно, като са спазени утвърдените стандарти. Нямам критични бележки към дисертационния труд и автореферата към него. Въпросът ми към авторката е: кои от постигнатите резултати в проведеното изследване, според Вас, намират най-голяма практическа приложимост?

### **Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд**

1. Направен е задълбочен теоретичен анализ на изследваните конструкции и са систематизирани различни научни класификации.
2. Установени са статистически значими корелации между емоционалната интелигентност, професионалното безпокойство и удовлетвореността от труда сред съвременните гръцки начални учители.
3. Анализът на резултатите от проведеното емпирично изследване разкрива факторите, които предизвикват професионално безпокойство сред гръцки учители от начални училища.
4. Посочена е степента на влияние различни социо-демографски характеристики върху емоционалната интелигентност, професионалното безпокойство и удовлетвореност от труда сред гръцки учители от начални училища.
5. Разкрита е психологическата специфика на изследвания проблем и е обяснено как използваният изследователски инструмент може да послужи за разработването на ефективни обучителни програми за усъвършенстване на емоционалната интелигентност на гръцките учители в началните училища.

**В заключение** – представеният дисертационен труд на тема: „Емоционална интелигентност, тревожност и удовлетвореност от работата при начални учители в Република Гърция” е теоретично обоснован, отделните части са логически свързани, проведено е стойностно

емпирично изследване. Резултатите са обработени прецизно и са направени аргументирани препоръки за подобряване на емоционалната интелигентност и психично благополучие на гръцките учители в начални училища. Всичко това ми дава достатъчно основания убедено да изразя положителното си мнение и категорично да гласувам на Теофания Константинос Псарудаки да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор по психология“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, Научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“.

София, 08.05.2025 г.

Доц. д-р Петър Нешев

## STATEMENT

by Assoc. Prof., Doctor Petar Kirilov Neshev, Trakia University – Stara Zagora, elected as a member of the Scientific Jury under the procedure for the acquisition of the educational and scientific degree “Doctor” by Theofania Konstantinos Psaroudaki, according to Order No. 1071/28.04.2025 y. of the Rector of Southwestern University “Neofit Rilski” and appointed to prepare on statement on the basis of Protocol No. 15/28.04.2025 y.

**Subject:** presented dissertation work on the topic “Emotional intelligence anxiety and job satisfaction in primary teachers from the Republic of Greece” for the award of the educational and scientific degree “doctor” in the Field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, Professional direction 3.2. Psychology, Scientific specialty “Pedagogical and Age Psychology” with author Theofania Konstantinos Psaroudaki.

For the development of the statement, I was provided with a dissertation work, an abstract, the candidate’s curriculum vitae and a report on the verification of the authenticity of a text. The documents show that Theofania Psaroudaki has successfully completed all the planned activities in the individual study plan for the entire duration of the doctoral studies and has successfully gone through the necessary procedure for admission of defense for the acquisition of the educational and scientific degree “doctor” in accordance with Law of Higher Education, the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations on the Conditions and The regulations for the development of the academic staff at Southwestern University “Neofit Rilski”.

Theofania Psaroudaki combines her scientific interests and research skills in the field of psychology with her work as a general education teacher at the 9<sup>th</sup> Elementary School in Egaleo in Greece.

### **General characteristic of the dissertation work**

The dissertation work presented for defense is a thorough and well-argued study of a current and significant problem in the field of contemporary pedagogical and age psychology. The issues being developed are structured and systematized very well. The author shows how improving teachers' emotional intelligence can reduce anxiety in the learning process and increase job satisfaction. The dissertation work consists of an introduction, six chapters, a conclusion, scientific contributions, literature and one appendix. The text is 204 pages long and contains 40 tables, 5 figures and 13 diagrams. 402 adequate scientific sources were used.

### **Actuality and relevance of the research topic**

Theofania Psaroudaki points out in the introduction the importance of the development of emotional intelligence for the quality of education and for full-fledged professional communication in a school environment. The author correctly notes that teachers' high emotional intelligence helps them approach work more creatively and effectively, reducing negative emotions. Emotional intelligence, according to Psaroudaki, protects teachers from frustration, fatigue and burnout (p. 4). The working concepts of anxiety, job satisfaction, professional stress, emotional skills, stress coping strategies and motivation for teaching are precisely clarified. Theofania Psaroudaki points out that research in Greece psychology on the emotional skills of Greece primary school teachers and their impact on job satisfaction and professional anxiety is limited and this necessitates the conduct of a more in-depth study.

### **Theoretical argumentation of the study**

In the first chapter, entitled "Literature Review", Theofania Psaroudaki performs successful comparative analysis of various scientific concepts and theoretical approaches to explaining emotional intelligence, job satisfaction and occupational anxiety. The author examines in detail numerous definitions, typologies and aspects of emotional intelligence. She points out the development



of research interest in emotional intelligence, which began with Darwin's scientific publications on the role of emotional expression in the survival of the individual. The author successfully interprets the research on emotional intelligence by Peter Salovey, John Mayer, Reuven Bar-On and Daniel Goleman. She points out important aspects of emotional intelligence for today's psychology that find application in the educational process. It is especially valuable to understand that teachers with high emotional intelligence build a positive school environment. By developing teachers' emotional skills, they can improve their ability to cope with professional stress, conflict situations and anxiety in the classroom. The first chapter clarifies the concepts of job anxiety and job satisfaction. The concepts discussed in the first chapter are explained correctly and meaningfully.

### **Psychological specificity of the research**

One of the strengths of the dissertation work is in revealing the psychological specificity of emotional intelligence and professional anxiety in education. Emotional intelligence in education is described by the following characteristics: full perception of one's own emotions in teaching work, emotional adaptation to changes in school life, influence on the emotions of participants in the educational process, understanding and supporting students in problem situations. Detecting early symptoms of professional anxiety, fatigue, demotivation and addressing them promptly can prevent the onset of professional burnout and depression among Greece primary school teachers.

### **Practical side of the research**

In the second chapter, the author presents the purpose, tasks, hypotheses, design, participants and questionnaire of an empirical study she conducted. The study is very well planned, organized and implemented in practice. It aims to investigate the levels of emotional intelligence, job satisfaction and anxiety among Greece primary school teachers. The questionnaire used is adequate to the purpose and tasks of the study. Theofania Psaroudaki has formulated 5 clear

and meaningful hypotheses. The rules of professional ethics for conducting empirical research have been observed.

### **Applicability of the obtained results**

In the third chapter, comprehensive factor and correlation analysis are performed. The results are presented in a clear manner, arranged in tables, figures and diagrams. Their relevance to the purpose, tasks and hypotheses of the study is shown. The results achieved and the conclusions drawn are valuable for increasing the emotional intelligence of primary teachers in Greece, which will lead to better coping with professional anxiety and higher job satisfaction. This, in my opinion, is one of the many merits of the dissertation work.

The theoretical and applied achievements presented in the dissertation work are popularized in the author's scientific publications.

The abstract adequately and accurately presents the content, structure, scientific merits, leading ideas, achieved results and contributions of the dissertation work.

In the dissertation work, I did not find texts that were plagiarized by other authors, and no signals of this have researched me. All the texts that Theofania Psaroudaki used were quoted correctly, following established standards.

I have no critical remarks about the dissertation work and the abstract to it.

My question to the author is: which of the results achieved in the research conducted, in your opinion, have the greatest practical applicability?

### **Scientific and scientific-applied contributions of the dissertation work**

1. A thorough theoretical analysis of the studied constructs has been conducted and various scientific classification have been systematized.
2. Statistically significant correlations were found between emotional intelligence, professional anxiety and job satisfaction among contemporary Greece primary teachers.

3. The analysis of the results of the conducted empirical study reveals the factors that cause professional anxiety among Greece primary school teachers.
4. The degree of influence of various socio-demographic characteristics on emotional intelligence, professional anxiety and job satisfaction among Greece primary school teachers is indicated.
5. The psychological specificity of the researched problem is revealed and it is explained how the research tool used can serve to develop effective training programs for improving the emotional intelligence of Greece teachers in primary schools.

**In conclusion** – the presented dissertation work on the topic “Emotional intelligence anxiety and job satisfaction in primary teachers from the Republic of Greece” is theoretically grounded, the individual parts are logically connected and valuable empirical research has been conducted. The results have been processed precisely and reasoned recommendations have been made for improving the emotional intelligence and mental well-being of Greece primary school teachers. All this gives me sufficient grounds to confidently express my positive opinion and categorically vote for Theofania Konstantinos Psaroudaki to be awarded the educational and scientific degree “doctor of psychology” in the Field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, Professional direction 3.2. Psychology, Scientific specialty “Pedagogical and Age Psychology”.

Sofia, 08.05.2025 y.

Assoc. Prof. Dr. Petar Neshev